Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	K2-24C/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7220206458
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Adriana Szaniszlová
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2023:7220206458.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Adrianou Szaniszlovou vo veci žalobcov: 1. A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom v A., C. XX, 2. D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom v A., E. D. X, 3. B. B., nar. X.XX.XXXX, bytom v A., E. D. X, 4. F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v A., E. D. X, všetci zast. Steiner & Associates s.r.o., so sídlom v Košiciach, Plávková 2, proti žalovaným: 1. G. H. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom v A., I. X, zast. JUDr. Jánom Garančovským, advokátom so sídlom v Košiciach, Kukučínova 19, 2. Union Poisťovňa, a.s., IČO: 31 322 051, so sídlom v Bratislave, Karadžičova 10, zast. J. H. K., advokátom so sídlom v Košiciach, Čajakova 5, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy takto

r o z h o d o l :

Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000,- eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalobu žalobcov v 1. a 3. rade vo zvyšnej časti zamieta.

Žalobu žalobcov v 2. a 4. rade zamieta.

Žalobca v 1. rade má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalobca v 3. rade má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcom v 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že plnením jednému zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plniť druhému žalovanému.

Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok za žalobu vo výške 156,- eur na účet Mestského súdu Košice do 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 26.6.2020 žiadali, aby súd uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom sumu 10.000,- eur a nahradiť trovy konania.

Podaním doručeným súdu dňa 14.1.2022 žalobcovia upravili žalobu a žiadali, aby súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 2.500,- eur tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 2.500,- eur tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 2.500,- eur tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu 2.500,- eur tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnej výške (č.l. 117).
Súd uznesením č. 24C/35/2020 – 138 zo dňa 17.1.2022 pripustil zmenu petitu žaloby v znení ako to navrhli žalobcovia, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.1.2022.
Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že sa žalobou domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu vážneho zásahu do ich osobnostných práv následkom dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 26.6.2018 zrážkou motorového vozidla Mazda, EČV: A. XXXXX, ktoré viedol žalovaný v 1. rade takým spôsobom, že sa dostal do šmyku a narazil do vozidla žalobcov zn. Škoda Fabia, EČV: A. idúceho v protismere. V čase dopravnej nehody sa vo vozidle žalobcov nachádzala žalobkyňa v 1. rade, ktorá viezla maloleté deti – žalobcov v 2. a 3. rade. Všetci traja utrpeli ťažkú ujmu na zdraví. Vo veci bolo vedené trestné konanie, ktoré bolo právoplatne ukončené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/70/2019 zo dňa 11.9.2019, v ktorom bol vinník dopravnej nehody G. H. A. právoplatne odsúdený za spáchaný skutok.
Žalobcom sa následkom dopravnej nehody trvalo a významne zmenil život. Žalobkyňa v 1. rade trpí trvalou postraumatickou stresovou poruchovou a ťažkou depresiou, následkom čoho sa bojí šoférovať a má strach na ceste autom vždy keď vidí oproti idúce vozidlo vo vyššej rýchlosti. Neustále si vyčíta zodpovednosť za dopravnú nehodu. Žalobca v 3. rade trpí postraumatickou stresovou poruchou, zmiešanou vývinovou poruchou, v dôsledku ktorých má problémy so spánkom, stratil sociálne väzby a kamarátov, je utiahnutý a pasívny, hoci taký pred dopravnou nehodou nebol. Celá rodina, teda žalobcovia v 1. – 4. rade pôvodne bývali v Hačave, okres Košice – okolie, avšak museli sa presťahovať z Hačavy do Košíc, keďže žalobkyňa v 1. rade sa bojí šoférovať, žalobca v 3. rade sa bojí cestovať autom so žalobkyňou v 1. rade, takže žalobkyňa v 1. rade nemôže nosiť deti z Hačavy do Košíc, tak ako to pravidelne robievala pred dopravnou nehodou.
Žalobcovia sa presťahovali do Košíc do bytu, v ktorom dovtedy bývali rodičia žalobcu v 4. rade, ktorí požiadali o sociálny byt od mesta Košice a bol im pridelený na prelome rokov 2018 a 2019. Žalobcovia vynaložili na rekonštrukciu sociálneho bytu pre rodičov finančné prostriedky v sume 5.111,48 eur ako aj ďalšie prostriedky (vlastná práca, ďalšie nezdokladované nákupy a pod.), čím investovali do rekonštrukcie všetky svoje úspory. Preto v súčasnosti nemajú finančné prostriedky na dovolenky s deťmi, na ktoré boli ako rodina zvyknutí. Z dôvodu krívania a bolestí žalobkyne v 1. rade, ktorá dlho mala osteosyntetický materiál v kolene a doposiaľ má silné bolesti pri pohybe, nemôžu ako rodina vykonávať činnosti, ktoré predtým bežne realizovali a to kempovanie, bicyklovanie, loptové športy, lyžovanie, sánkovanie. Taktiež netrávia toľko času v Hačave ako pred dopravnou nehodou, keďže sa žalobkyňa v 1. rade bojí šoférovať a nemôže sa starať o záhradu (nedokáže čupieť, kľaknúť si, pričom aj bežné pohyby sú pre ňu problematické). Trávenie času v Hačave a s tým spojený rodinný život, nie je taký príťažlivý pre žalobcov aj z dôvodu úmrtia ich rodinného psa, ktorého tam trénovali a ktorý musel byť kvôli dopravnej nehode utratený.
Žalobcovia vychádzajúc z ust. § 13 Občianskeho zákonníka majú za to, že splnili, resp. preukázali predpoklady vzniku občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnosti žalobcov, a to existenciu zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu tým, že preukázali konanie žalovaného v 1. rade, ktorý vedením svojho motorového vozidla spôsobil dopravnú nehodu, následkom ktorej došlo k zásahu do rodinného a súkromného života žalobcov. Ďalej preukázali neoprávnený charakter zásahu, čo je zjavné zo samotnej podstaty prípadu a z toho, že žalovaný v 1. rade bol za svoj zásah právoplatne odsúdený v trestnom konaní a existenciu príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom a ujmou tým, že nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do psychiky, rodinného života a súkromného života žalobcov vznikla priamym následkom dopravnej nehody a spôsobenou zmenou života. Vážnou ujmou v osobnosti žalobcov je rozvrat ich rodinného a súkromného života. Osoba, ktorej konaním bol spôsobený zásah do nemajetkovej ujmy je žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade je poisťovateľ poistníka G. A..

2. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k žalobe zo dňa 21.9.2020 (č.l. 84) uviedol, že ho mrzí, že pri dopravnej nehode došlo k zraneniu žalobcov v 1., 2. a 3. rade a celú vec úprimne ľutuje. Nijakým

spôsobom nespochybňuje skutočnosť, že predmetnú dopravnú nehodu zavinil a žalobcovia boli zranení. V trestnom konaní, ktoré v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou prebehlo, bol uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví a bol za tento skutok právoplatne odsúdený. Uložený trest riadne vykonal. Žalobcami uplatnený nárok však neuznáva a žalobu považuje za nedôvodnú. Namieta základnú výšku uplatneného nároku z dôvodu, že vznik a existenciu v žalobe tvrdenej závažnej nemajetkovej ujmy musia žalobcovia preukázať. Zároveň poukázal na skutočnosť, že ako vlastník motorového vozidla mal uzatvorenú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s poisťovňou Union a dopravnú nehodu ako poistnú udalosť poisťovni riadne nahlásil. Na základe uvedeného navrhol žalobu zamietnuť.

3. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k žalobe zo dňa 2.9.2020 (č.l. 77) uviedol, že nerozporuje priebeh dopravnej nehody, ako ani skutočnosť, že motorové vozidlo, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená, malo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovaného v 2. rade.
V žalobe opísané následky dopravnej nehody, ktoré nastali v životoch žalobcov, nepovažuje za tak závažné, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nemajetkovú ujmu. Zároveň podľa názoru žalovaného v 2. rade medzi následkami dopravnej nehody, ktoré žalobcovia v žalobe opisujú (presťahovanie do Košíc, nutnosť presťahovania rodičov žalobcu v 4. rade do sociálneho bytu a potreba rekonštrukcie sociálneho bytu) a protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade nie je príčinná súvislosť. Podľa predložených dôkazov žalobkyňa v 1. rade šoféruje, aj keď na väčšom aute a dokonca absolvuje cestu z Košíc do Hačavy počas víkendov. Poukázal na to, že dopravná nehoda sa nestala na ceste z Hačavy do Košíc, kedy by pri absolvovaní tejto trasy bola jej možným následkom neustále objavujúca sa zlá spomienka na túto dopravnú nehodu.
Žalovaný v 2. rade sa domnieva, že životná situácia žalobcov nie je tak závažná, aby mali žalobcovia nárok na akúkoľvek náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zásah do života žalobcov, tak ako je opísaný v žalobe, nie je tak značný a tak objektívny, aby bol schopný privodiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Preto podaná žaloba je nedôvodná.

4. Tunajší súd rozsudkom sp.zn.: 24C/35/2020-157 zo dňa 17.2.2022 uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni v 1. rade vo výške 2.000,- eur, žalobcovi v 2. rade vo výške 1.000,- eur, žalobcovi v 3. rade vo výške 2.000,- eur a žalobcovi v 4. rade vo výške 1.000,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobu vo zvyšnej časti zamietol.
Proti rozsudku podali odvolanie žalovaný v 1. rade aj žalovaný v 2. rade.

5. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd posúdil odvolanie žalovaných ako dôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie, okrem zamietavého výroku, zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.
Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody sú naplnené. Podstatou odvolacích námietok žalovaných bolo nepreukázanie, že žalobcom sa následkom dopravnej nehody trvalo a významne zmenil život (pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcov), že súd prvej inštancie sa absolútne nezaoberal dôkazmi, ktoré navrhol žalovaný v 2. rade, absolútne sa nezaoberal námietkou premlčania, ktorú vzniesol tento žalovaný, v odôvodnení rozsudku vôbec nevysvetlil, akým spôsobom ustálil výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, preto toto rozhodnutie sa javí ako nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a bolo porušené právo žalovaných na spravodlivý proces.
Odvolací súd zistil, že zástupca žalovaného v 2. rade vzniesol námietku premlčania nároku žalobcov (č.l. 147 spisu). S touto námietkou sa v rozhodnutí súd prvej inštancie nijako nevysporiadal. Súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal argumentom žalovaného v 2. rade a predloženým dôkazom, že žalobkyňa v 1. rade zverejňuje na sociálnej sieti príspevky v skupine Slovenský SUBARU KLUB (kópia komunikácie sa nachádza na č.l. 142 spisu). Len pod bodom 10. odôvodnenia rozsudku opisuje prednes zástupcu žalovaného v 2. rade a reakciu žalobcu v 4. rade, neuvádza žiadny záver. V rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 CSP neuviedol, prečo nevykonal dôkazy, ktoré navrhoval žalovaný. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je nedostatočné a súd sa v ňom nevysporiadal so všetkými skutočnosťami a zisteniami, ktoré sú relevantné pre spravodlivé rozhodnutie, nedostatočne a nepresvedčivo zdôvodnil danosť základu nároku žalobcov, hlavne u žalobcu v 4. rade a tiež aj primeranosť výšky priznaných súm.
Súdu prvej inštancie uložil opätovne v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu posúdiť oprávnenosť nároku žalobcov, jeho rozsah, individuálne právne posúdiť nároky jednotlivých žalobcov, vyporiadať sa aj so vznesenou námietkou premlčania.

6. Na pojednávanie nariadené na 5.9.2023 boli strany sporu prostredníctvom svojich právnych zástupcov riadne a včas predvolaní. Právny zástupca žalobcov ospravedlnil neprítomnosť žalobcov v 2. a 3. rade a oznámil, že súhlasí, aby súd pojednával v ich neprítomnosti. Právny zástupca žalovaného v 1. rade ospravedlnil neprítomnosť žalovaného v 1. rade, právny zástupca žalovaného v 2. rade ospravedlnil neprítomnosť žalovaného v 2. rade a oznámili, že súhlasia, aby súd pojednával v ich neprítomnosti. Preto súd podľa ust. § 180 C.s.p. pojednával v neprítomnosti žalobcov v 2. a 3. rade a žalovaných v 1. a 2. rade.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie a zistil tento skutkový stav:
Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 7To/70/2019 - 363 zo dňa 11.9.2019 v trestnej veci proti obžalovanému G. H. A. pre prečin ublíženia na zdraví uznal obžalovaného za vinného na tom skutkovom základe, že dňa 26.6.2018 v čase okolo 17,35 hod. na cestnej komunikácii na ul. Trieda KVP v Košiciach oproti areálu Čičky viedol osobné motorové vozidlo zn. Mazda MX5, EČV: A. po cestnej komunikácii od Popradskej ul. v smere na sídlisko KVP takým spôsobom, že nesprávnym smerovým vedením vozidla zo strany vodiča, ktorý sa s vozidlom pohyboval v rozpore so skutočnosťami, ktoré mal možnosť včas rozpoznať a predvídať sa osobné motorové vozidlo v dôsledku toho dostalo do šmyku a následne došlo ku zrážke jeho vozidla a osobného motorového vozidla zn. Škoda Fabia, EČV: A., ktoré viedla v opačnom smere vodička A. B., ktorá v dôsledku tejto dopravnej nehody utrpela ťažkú ujmu na zdraví, a to otvorenú trieštivú zlomeninu jabĺčka pravého kolena s ranou asi 5 cm, pomliaždenie s odreninou ľavého kolena a pomliaždenie s odreninou ľavého zápästia s podvrtnutím a podozrením na poškodenie väzivového skĺbenia záprstných kostí a psychickú reakciu na ťažký stres s dobou liečenia a práceneschopnosti od 26.6.2018 do 5.3.2019. Spolujazdec A. B. maloletý B., nar. X.XX.XXXX utrpel ťažkú ujmu na zdraví, a to polytraumu, ťažké pomliaždenie prednej steny brušnej, pomliaždenie s krvácaním do pravého laloka pečene, zlomeninu strednej časti pravej ramennej kosti s posunom, zlomeninu dvoch rebier vpravo bez posunutia, otras mozgu prvého stupňa, krvácanie do mozgu a psychický šok stredného stupňa s dobou liečenia dva mesiace. Spolujazdec A. B. maloletá D., nar. XX.XX.XXXX utrpela ľahký úraz a to ťažšie pomliaždenie prednej steny hrudníka vľavo, ťažšie pomliaždenie ľavého podbruška vľavo, pomliaždenie s odreninou v oblasti lopaty bedrovej kosti vľavo a pomliaždenie oblasti ľavého bedrového kĺbu s bolestivou hybnosťou s dobou liečenia osem dní, teda inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a spáchal čin na chránenej osobe, čím spáchal prečin ublíženia na zdraví, za čo bol odsúdený k peňažnému trestu vo výške 1.500,- eur a na náhradný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov. Poškodení A. B., F. B. a Sociálna poisťovňa s nárokmi na náhradu škody boli odkázaní na civilný proces. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že ako príčina predmetnej dopravnej nehody bola súdnym znalcom stanovená nesprávna technika jazdy G. H. A. (č.l. 12).
Z lekárskej správy A. B. – žalobkyne v 1. rade z pedopsychiatrickej ambulancie UNLP Košice zo dňa 16.6.2020 vyplýva, že konziliárne bola vyšetrená pre KÚCH 4.7.2018 pre závažnú reakciu na stres, pre depresívne úzkostné prejavy, keďže dňa 26.6.2018 bola účastníkom autonehody s ťažkými zraneniami a ťažkými zraneniami detí. Po psychiatrickom vyšetrení jej bola stanovená diagnóza - iná reakcia na ťažký stres a nastavená na medikamentóznu liečbu. Po opakovanom vyšetrení jej bola stanovená diagnóza -posttraumatická stresová porucha a epizóda ťažkej depresie bez psychotických príznakov. Sťaženie spoločenského uplatnenia bolo ohodnotené počtom bodov 900, bola predpísaná medikamentózna liečba s odporúčaním - vedenie u psychiatra, pokračovať v psychoterapii (č.l. 26).
Z lekárskej správy B. B. – žalobcu v 3. rade vystavenej pedopsychiatrickou ambulanciou UNLP Košice dňa 16.6.2020 vyplýva, že sú u neho prítomné prejavy stresu – neodventilovaná traumatická porucha, nadmerná úzkosť, od 06/18 teda od autohavárie nastavený na medikamentóznu liečbu, opakovane kontrolovaný, neskôr vedený psychológom s diagnózou akútna stresová reakcia. Diagnostický záver je postraumatická stresová porucha, zmiešaná špecifická vývinová porucha a iná psychická porucha zapríčinená poškodením a disfunkciou mozgu a somatickou chorobou. Doporučená medikamentózna liečba, psychoterapia a pravidelné kontroly. Podľa epikrízy má dlhodobo narušenú kvalitu života, nie je schopný bezproblémového zaradenia do rovesníckych a sociálnych relácií, prítomný problém so školským výkonom, reakciou na stresovú udalosť. Sťaženie spoločenského uplatnenia bolo ohodnotené počtom bodov 900 (č.l. 27).
Z lekárskej správy A. B. – žalobkyne v 1. rade z ortopedickej ambulancie Kliniky muskuloskeletálnej a športovej medicíny Nemocnice AGEL Košice- Šaca zo dňa 25.8.2023 vyplýva, že žalobkyňa subjektívne pociťuje ešte mierne bolesti pravého kolena, objektívne hybnosť voľná ale obmedzená, podľa rtg má artrózu III. stupňa s diagnostickým záverom: iná primárna artróza kolenného kĺbu a doporučením lekára: nešportovať, rehabilitačná liečba kolena, posilniť svalstvo (č.l. 274).

Podľa Zmluvy o nájme bytu pre dôchodcov č. NZ/741/2018/D uzavretej medzi prenajímateľom mestom Košice a nájomcami J. F. B. a F. B. zo dňa 12.11.2018, prenajímateľ prenechal nájomcom byt pre dôchodcov v A. L. M. N. X, C. O. XX, pozostávajúci z kuchyne, dvoch izieb a príslušenstva (č.l. 28) na dobu určitú od 15.11.2018 do 14.11.2019 (č.l. 28). Dodatkom č. 1 k zmluve o nájme bytu pre dôchodcov bola dohodnutá doba nájmu predlžená do 31.10.2021 (č.l. 29).
Žalobcovia súdu predložili fotokópie dokladov o nákupe stavebného materiálu a zariadenia, ktoré boli použité pri rekonštrukcii sociálneho bytu, do ktorého sa presťahovali rodičia žalobcu v 4. rade (č.l. 30 – 46).
Z výpisu z LV č. XXXXX, katastrálneho územia P., obec A. – K. J. mal súd zistené, že žalobca v 4. rade je výlučným vlastníkom bytu č. XX, ktorý sa nachádza na 4. posch. bytového domu so súp. č. XXXX Q. A., E. D. C. X Q. spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve a spoluvlastníckeho podielu k pozemku vo veľkosti 213/10000, a to na základe Darovacej zmluvy zo dňa 20.2.2014 (č.l. 89).
Z komunikácie žalobkyne v 1. rade na Facebook-u vyplýva, že 22.11.2019 bola pridaná do skupiny Slovenský SUBARU KLUB a v ten istý deň požiadala o radu v súvislosti s vibrovaním auta pri rýchlosti 110-120 km/h, pri zrýchľovaní aj pri prechádzaní z jedného do druhého pruhu a dňa 8.1. (bez uvedenia roku) v súvislosti s ťažkosťami pri štartovaní. Okrem toho dňa 30.12.2020 a 12.1.2021 pridala fotografie auta s príspevkami nesúvisiacimi s prevádzkou alebo riadením auta (č.l. 142).

8. Žalobcovia vo svojom vyjadrení zo dňa 21.12.2020 (č.l. 90) uviedli, že o byt na adrese E. D. X, A. je vo vlastníctve žalobcu v 4. rade. Do momentu dopravnej nehody v ňom bývali rodičia žalobcu v 4. rade, keďže žalobcovia bývali v Hačave.
Z dôvodu, že dopravnou nehodou bolo vážne zasiahnuté do ich života, boli nútení chodiť takmer každodenne na rehabilitácie a návštevy lekárov, nevyhnutne sa museli presťahovať do Košíc do uvedeného bytu a rodičia žalobcu v 4. rade do sociálneho bytu.
Žalobcovia tvrdia a tvrdili, že žalobkyňa v 1. rade sa bojí šoférovať, nie že úplne prestala šoférovať. Žalobkyňa dlhí čas nemohla vôbec šoférovať z dôvodu roztrieštěného jabĺčka pravého kolena a po zdĺhavých rehabilitáciách a operáciách v súčasnosti zriedkavo šoféruje v nevyhnutných prípadoch, keď nemôže vykonať jazdu manžel. Šoféruje však iba vo väčšom aute ako mali a počas šoférovania má neustále strach.

9. Žalobkyňa v 1. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 7.9.2021 a dňa 5.9.2023 uviedla, že po všetkých zdravotných úkonoch po nehode došlo k sporom v ich rodine a k narušeniu vzťahu medzi ňou a jej svokrou, odkedy odišli bývať do sociálneho bytu. Žalobkyňa uviedla, že od nehody kvôli kolenu si nevie kľaknúť a čupnúť resp. len veľmi krátko, nevie nosiť vysoké opätky, pretože ju bolí noha a jednu nohu má užšiu ako druhú, takže tomuto si musí prispôsobovať aj oblečenie. V dôsledku svojho zdravotného stavu sa nevie postarať o záhradu, hoci sa veľmi rada zdržiava na vidieku, toto jej bolo odopreté. Od nehody sa bojí šoférovať a deti jej pri šoférovaní nedôverujú. Nevie športovať, nemôže sa venovať ani len turistike, pretože po 30 minútovej chôdzi ju už bolí noha, ale rovnako nevie napr. ani plávať. Čaká ju ďalšia operácia nohy, za tým účelom, aby vedela vôbec zachovať ten stav, ktorý má v súčasnosti.
U svojho zamestnávateľa pracuje 20 rokov a náplňou jej práce je aj šoférovanie služobného motorového vozidla, ktoré ale od nehody nešoférovala a má z toho veľké obavy, pretože ide o malé auto. V súčasnosti šoféruje, keďže nosí deti na tréningy, chodí k svojej mame, všetko je to v rámci mesta. Občas chodievajú aj na Hačavu, avšak vtedy šoféruje veľmi pomaly, bojuje so svojím strachom aj z toho dôvodu, že deti jej nedôverujú.
Do Košíc sa presťahovali niekedy na jar v roku 2019, dovtedy bývali v Hačave. Od nehody až do sťahovania sa nefungovali tak ako dovtedy, pretože mali zdravotné problémy. Šoférovať po nehode začala asi v máji 2019, keď už bývali v Košiciach.
K ďalšiemu liečeniu uviedla, že navštevuje pedopsychiatra kvôli sebe aj kvôli synovi, kde riešia ich vzťahový problém, keďže od nehody jej syn nedôveruje a je medzi nimi komunikačná bariéra. Naďalej má liečenú aj nohu, keďže má výrastky na jabĺčku, ktoré jej bránia v pohybe, bolia ju a skracuje jej to aj väzy. Po nehode 3 alebo 4 – krát navštívili pedopsychiatričku celá rodina. Pedopsychiatričku asi do polroka po nehode navštevovali so synom každé dva týždne. Počas tejto doby obaja, teda ona aj syn brali lieky, po polroku komunikovali s pedopsychiatričkou emailom a telefonicky a občas sa stretli aj osobne. Naposledy u nej boli v máji alebo júni 2021. Má len tie lekárske správy, ktoré založila do spisu.
K príspevkom do Subaru klubu uviedla, že ona je aktívnejšia na facebooku a preto sa po kúpe auta Subaru zaregistrovala na stránke klubu Subaru z toho dôvodu, že toto auto je dosť drahé, drahé sú aj

súčiastky a oni s manželom sú zamestnanci, čiže potrebujú šetriť aj pri údržbe tohto auta a aby v prípade nejakých technických problémov sa mohli informovať ohľadom riešení týchto problémov. Príspevky z 8.1. a z 22.11.2019 písala žalobkyňa v 1. rade na základe žiadosti manžela (žalobcu v 4. rade).
Po predmetnej dopravnej nehode sa ich život zmenil radikálne, pretože sa museli presťahovať do mesta. Ona od nehody nemôže vôbec športovať. Vyskúšala rôzne športy aj plávanie, bicyklovanie, avšak nerobí jej ani jeden zo športov dobre.
Za psa, ktorý uhynul v súvislosti s touto dopravnou nehodou boli odškodnení, avšak len do výšky ceny, za ktorú kupovali psa. S týmto psom mali úplne iné plány, chceli si založiť chovnú stanicu, čomu bolo zabránené a dodnes sa im nepodarilo nájsť takého chovného psa ako bol tento.
Doteraz (5.9.2023) bývajú v byte v Košiciach a nemôžu sa vrátiť do rodinného domu v Hačave z dôvodu, že následky nehody doposiaľ neodzneli v tom, že ona síce šoféruje, avšak bojí sa šoférovať a preto nemôžu dochádzať každý deň. Tento problém neriešila pomocou lekárov, len za pomoci svojho manžela. Ďalšie obmedzenie má v tom, že na I. majú záhradku, o ktorú sa nevie riadne starať kvôli problémom s kolenom, nevie si čupnúť, ani kľaknúť.
Náhrada škody za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia súvisiacej s úrazom kolena jej bola zaplatená. Asi pred dvoma rokmi bola na ďalšej operácii kolena a v súčasnosti každé tri mesiace chodí na injekciu na tíšenie bolesti v kolene. Celú túto situáciu znáša po psychickej stránke zle, majú aj zvady s manželom. Jej psychický stav alebo manželské problémy zatiaľ vedia riešiť sami s manželom, neriešia ich pomocou psychológa alebo psychiatra.

10. Žalobca v 4. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 7.9.2021 a 5.9.2023 uviedol, že životný štandard jeho rodičov sa po presťahovaní do sociálneho bytu veľmi znížil oproti predchádzajúcemu a obaja to po psychickej stránke ťažko znášajú a dávajú, hlavne jeho matka, toto všetko za vinu žalobkyni v 1. rade. Na rekonštrukciu sociálneho bytu minuli všetky svoje úspory. Nestála ich 5.000,- eur, teda sumu, ktorú zdokladovali, ale stála podstatne viac, avšak ďalšie náklady už zdokladovať nevedia.
Žalobkyňa v 1. rade aj žalobca v 4. rade zhodne uviedli, že žalobkyňa v 1. rade začala prvýkrát šoférovať po predmetnej dopravnej nehode niekedy v máji, resp. júni 2019, keďže dovtedy s poranenou nohou nevedela šoférovať.
K príspevkom na facebooku uviedol, že manželka po nehode bola doma a viacej postovala na facebooku a preto sa zapojila aj do Subaru klubu. Sporné príspevky písala manželka, ale úkony, ktoré sú tam opisované, vykonal žalobca v 4. rade, pretože v tom čase ešte nevedela manželka šoférovať. Po máji 2019 manželka začala šoférovať, ale na Hačavu nikdy nešoférovala a keď aj šoférovala, tak vydržala 20 – 30 minút, potom sa museli vymeniť za volantom, pretože nevládala viac šoférovať. Doposiaľ keď manželka šoféruje, tak vydrží šoférovať maximálne 1 – 1,5 hod., potom sa musia vymeniť, pretože nedokáže to poranené koleno držať v jednej polohe dlhšiu dobu.
Žalobkyňa v 1. rade sa od nehody bojí jazdiť v malom aute a to aj vtedy keď ho šoféruje žalobca v 4. rade. Žalobkyni v 1. rade kúpil veľké auto Subaru, lebo je dostatočne vysoké a bezpečné a v tomto sa manželka cíti bezpečne, aby mohla vôbec šoférovať. Údržba uvedeného auta ich stojí nemalé peniaze. Cestu do Hačavy dokáže odšoférovať, avšak znamená to pre ňu diskomfort. Keď sedí v Octavii ako spolujazdec, aj tak má veľký strach z jazdy. Rovnako nevie chodiť malým služobným autom, museli jej dať väčšie auto, v ktorom sa cíti bezpečne.
Poukázal na to, že ich deti sa báli v aute, keď šoférovala žalobkyňa v 1. rade. Keď šoféroval žalobca v 4. rade, tak takýto strach deti nemali. Syna nosili k psychiatričke, ktorá nevedie o tom žiadne záznamy a žalobca v 4. rade ani nechce, aby to bolo inak, čiže žiadne ďalšie správy predložiť nevedel, ani nechcel.
U detí následky dopravnej nehody trvali asi tri roky po dopravnej nehode, predovšetkým u syna, avšak momentálne (5.9.2023) už tie následky úplne odzneli. Riadne fungujú, ani syn už nepotrebuje pomoc psychológa a neboja sa v aute, keď manželka šoféruje. Žalobkyňa v 1. rade k tomu uviedla, že to nie je pravda, pretože syn sa bojí, keď ona šoféruje.
Dva a pol roka hľadali vhodného psa, ktorého nakoniec našli a kvôli tejto dopravnej nehode sa pes nedožil dospelosti.
Pred nehodou boli všetci športovci, venovali sa vysokohorskej turistike, cyklotúram, lyžovaniu, snowbordu, teraz sa už týmto športom spoločne ako rodina venovať nemôžu. Týmto športom sa momentálne už venuje len on s deťmi, ale spoločne aj s manželkou už môžu chodiť len na chalupu.
Potom ako sa presťahovali do bytu do Košíc, nikomu nie je dobre, nevyhovuje im takýto spôsob života, ale ani po takom dlhom čase sa nevedeli vrátiť do domu v Hačave, pretože on pracuje na záchranke, stále je v práci a manželka nie, že by nezvládla cestu z Košíc do Hačavy ráno aj večer, ale necíti sa pri tom šoférovaní komfortne. Do rodinného domu na Hačavu chodievajú každý víkend.

Ich manželské spolužitie nie je také ako pred dopravnou nehodou kvôli tomu, že pred dopravnou nehodou všetci, teda manželka, deti aj on, všetko robili spoločne, stále boli niekde vonku. Teraz keď niekam idú, musia riešiť, čo bude robiť manželka, pretože sa nevie pripojiť v aktivitách ku nemu a k deťom. Čiže má to nejaký vplyv na ich manželský život, nie je to také vážne. Neriešia to pomocou žiadnych odborníkov.

11. Svedkyňa F. B., matka žalobcu v 4. rade vo svojej svedeckej výpovedi na pojednávaní dňa 18.1.2022 uviedla, že medzi ňou a jej synom – žalobcom v 4. rade je od spornej dopravnej nehody mierne napätý vzťah a jej vzťah s nevestou - žalobkyňou v 1. rade je napätý. K veci samej uviedla, že 20 rokov bývali v synovom byte. Po spornej havárii prišli k nim bývať žalobkyňa v 1. rade s deťmi - žalobcami v 2. a 3. rade. Medzi ňou a nevestou boli problémy a preto následne požiadali o pridelenie sociálneho bytu, kam sa následne aj presťahovali. Zmenu bytu znášali obaja s manželom ťažko napriek tomu, že syn - žalobca v 4. rade im dal tento byt kompletne zrekonštruovať. Byt v ktorom bývali v E. D. Q. A. patril do výlučného vlastníctva žalobcu v 4. rade, ktorý ho dostal darom od rodičov svedkyne, teda od svojich starých rodičov. Do sociálneho bytu išli bývať z toho dôvodu, že obaja s manželom sú dôchodcovia a nájomné za tento byt zodpovedá ich finančným možnostiam.

12. Právny zástupca žalovaného v 2. rade v súvislosti s komunikáciou žalobkyne v 1. rade na facebooku poukázal na to, že z komunikácie vyplýva, že tvrdenia žalobkyne v 1. rade ohľadom strachu zo šoférovania nie sú pravdivé, práve naopak z tejto komunikácie nevyplýva, že by sa bála šoférovať, resp. že by šoférovala minimálne (č.l. 142).

13. Zástupca žalovaného v 2. rade na pojednávaní dňa 18.1.2022 vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku, keďže žalobcovia si svoj nárok neuplatnili už podanou žalobou riadne. Uplatnili si ho riadne až podaním zo dňa 13.1.2022, kde upravili petit svojej žaloby, a teda pokiaľ k dopravnej nehode došlo 22.6.2018 má za to, že riadne si nárok uplatnili až po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

14. Žalovaný v 1. rade na pojednávaní dňa 18.1.2022 uviedol, že je mu ľúto, čo sa stalo, ospravedlňuje sa žalobcom, bola to nešťastná náhoda. K svojim majetkovým pomerom uviedol, že je zamestnaný na čiastočný úväzok, príjem má okolo 300,- eur mesačne v čistom. Predal byt, ktorý predtým vlastnil a teraz vlastní dom, ktorý kúpil na hypotekárny úver. V súčasnosti nepodniká, rodinu, deti nemá, ani žiadne vyživovacie povinnosti.

15. Podľa ust. § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

16. Podľa ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

17. Podľa ust. § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

18. Podľa ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

19. Podľa ust. § 4 ods. 2 a 4 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.
Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa ust. § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

21. Podľa ust. § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

22. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23. Podľa ust. § 13 ods. 1 – 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Podľa ust. § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

25. Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Súd námietku premlčania vznesenú žalovaným v 2. rade vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalobcovia si svoj nárok uplatnili žalobou doručenou súdu dňa 26.6.2020, ktorou žiadali, aby súd uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom sumu 10.000,- eur. Podaním doručeným súdu dňa 14.1.2022 žalobcovia upravili žalobu a žiadali, aby súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 2.500,- eur, žalobcovi v 2. rade sumu 2.500,- eur, žalobcovi v 3. rade sumu 2.500,- eur, žalobcovi v 4. rade sumu 2.500,- eur tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.
Súd uznesením č. 24C/35/2020 – 138 zo dňa 17.1.2022 pripustil zmenu petitu žaloby v znení ako to navrhli žalobcovia, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.1.2022.
Žalobcovia úpravou petitu nerozšírili uplatnený nárok, neuplatnili iný nárok a nezmenili ani skutkové okolnosti. Aj keď súd zmenu petitu žaloby posúdil ako zmenu žaloby z dôvodu jednoznačného vymedzenia voči komu a v akom rozsahu sa žalobcovia domáhajú plnenia. Podľa názoru súdu na plynutie premlčacej doby nemá vplyv zmena žaloby, ktorou nedošlo k zmene pôvodne uplatneného hmotnoprávneho nároku alebo k zvýšeniu tohto nároku, ako v tomto prípade.
K tvrdenému zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo pri dopravnej nehode dňa 26.6.2018. Žalobcovia mohli svoj nárok prvýkrát uplatniť na súde dňa 27.6.2018, kedy začala plynúť trojročná premlčacia lehota a uplynula 27.6.2021, pričom žaloba bola súdu doručená dňa 26.6.2020, teda pred uplynutím premlčacej lehoty.

27. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalovaný v 1. rade dňa 26.6.2018 na Triede KVP v Košiciach viedol osobné motorové vozidlo zn. Mazda MX5, EČV: A. od Popradskej ul. smerom na sídl. KVP takým spôsobom, že nesprávnym smerovým vedením vozidla sa s vozidlom pohyboval v rozpore so skutočnosťami, ktoré mal možnosť včas rozpoznať a predvídať, v dôsledku čoho sa jeho motorové vozidlo dostalo do šmyku a následne došlo ku zrážke s osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Fabia, EČV: A., ktoré viedla v opačnom smere žalobkyňa v 1. rade. Pri dopravnej nehode utrpela žalobkyňa v 1. rade ťažkú ujmu na zdraví a psychickú reakciu na ťažký stres s dobou liečenia a práceneschopnosti od 26.6.2018 do 5.3.2019. Spolujazdec maloletá žalobkyňa v 2. rade utrpela ľahký úraz s dobou liečenia

8 dní a spolujazdec maloletý žalobca v 3. rade utrpel ťažkú ujmu na zdraví a psychický šok stredného stupňa s dobou liečenia dva mesiace.
Žalovaný v 1. rade týmto z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a spáchal čin na chránenej osobe, čím spáchal prečin ublíženia na zdraví, za čo bol odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/70/2019 zo dňa 11.9.2019. Poškodení boli s nárokom na náhradu škody odkázaní na občianske súdne konanie. Z odôvodnenia rozsudku v trestnom konaní vyplýva, že ako príčina predmetnej dopravnej nehody bola súdnym znalcom stanovená nesprávna technika jazdy žalovaného v 1. rade.
V konaní bolo nesporné, že žalovaný v 1. rade je prevádzkovateľom a držiteľom osobného motorového vozidla Mazda MX5, EČV: A. a žalovaný v 2. rade je poisťovateľom, ktorý so žalovaným v 1. rade ako poistníkom mal uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. J..

28. Žalovaný v 1. rade je zodpovedný ako prevádzkovateľ osobného motorového vozidla zn. Mazda podľa ust. § 427 Občianskeho zákonníka za spôsobenie nemajetkovej ujmy na osobnostných právach. Podľa ust. § 853 Občianskeho zákonníka treba analogicky vyvodiť jeho zodpovednosť tak ako v prípade škody (majetkovej) spôsobenej osobitnou povahou prevádzky.
Vo vzťahu k poisťovni - žalovanému v 2. rade ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to v rozsahu v akom za škodu zodpovedá poistený škodca. Z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa ust. § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z.. Predpokladom vzniku povinnosti poistiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Pojem škoda pre účely zákona o PZP zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv.

29. Občiansky zákonník v ust. §11 a nasl. poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť a ktorý ohrozoval ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, najmä preto, lebo bola v značnej miere znížená jej dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti, má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ak môže byť vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti postihnutej fyzickej osoby primerane vyvážená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, poskytnutie morálnej satisfakcie treba uprednostniť. Len v tých prípadoch keď došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a keď intenzita tohto zásahu nie je primerane napraviteľná inými právnymi prostriedkami, treba považovať za opodstatnené a spravodlivé priznanie zadosťučinenia v peniazoch.
Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú ustanovené dve kritéria, z ktorých musí súd pri rozhodovaní vychádzať a to a) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a b) okolnosti za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a dĺžku jej trvania.

30. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa v 1. rade pri dopravnej nehode utrpela zranenie (o.i.) pravého kolena a následky tohto zranenia pretrvávajú naďalej, čo vyplýva z lekárskej správy z ortopedickej ambulancie zo dňa 25.8.2023, podľa ktorej má obmedzenú hybnosť kolena a lekár jej doporučil nešportovať. Žalobkyňa v 1. rade tvrdila, že v dôsledku zranenia nemôže viesť rovnaký život a vykonávať rovnaké aktivity, t.j. športovať, starať sa o záhradu, dlhšie riadiť motorové vozidlo, ako pred dopravnou nehodou. Navyše v dôsledku prežitej traumy pri dopravnej nehode dodnes pri šoférovaní prežíva strach.
V dôsledku preukázanej obmedzenej hybnosti kolena je nepochybné, že žalobkyňa v 1. rade je obmedzená pri vykonávaní činností v každodennom rodinnom, pracovnom alebo spoločenskom živote, a to nielen pri športových aktivitách, ale aj napr. pri vykonávaní prác v záhrade a šoférovaní.
Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva, intenzitu zásahu, jeho trvanie

a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom nie sú rozhodujúce subjektívne pocity fyzickej osoby, ale objektívne hľadisko, teda to, či by takúto ujmu v rovnakej situácii takto vnímala aj každá iná osoba.
Z výpovede žalobkyne v 1. rade vyplynulo, že je obmedzená, ale nie vylúčená z niektorých oblastí spoločenského a rodinného života, následky zranenia jej znemožňujú športovať a plnohodnotne vykonávať niektoré úkony napr. pracovať v záhrade a šoférovať, o ktorých tvrdeniach súd nemá pochybnosti vzhľadom na predloženú lekársku správu od ortopéda.
Žalobkyňa v 1. rade nepreukázala ňou tvrdený zlý psychický stav (konkrétne silný strach zo šoférovania), keď tento problém, ani podľa nej, nie je takej intenzity, aby ho riešila s odborníkmi ako napr. psychológom a aj podľa nej ho úspešne prekonáva, keďže naďalej šoféruje. Následky dopravnej nehody nezasiahli významne do osobného, rodinného, pracovného ani spoločenského života žalobkyne v 1. rade, reálne nastala zmena v kvalite jej života.
Konaním žalovaného v 1. rade došlo k zásahu do telesnej integrity žalobkyne v 1. rade, čo odôvodňuje priznanie peňažnej satisfakcie, keďže následky zásahu nemožno odstrániť. Pri určení rozsahu náhrady súd zohľadnil, že išlo o nedbanlivostný trestný čin žalovaného v 1. rade, ktorý sa žalobcom na pojednávaní dňa 18.1.2022 ospravedlnil. V konaní nebolo preukázané a ani nikým tvrdené spoluzavinenie žalobkyne v 1. rade na dopravnej nehode. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol aj na dobu, v ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, teda na to, že žalobcovia podali túto žalobu 2 roky po neoprávnenom zásahu, takže následky neoprávneného zásahu už objektívne do značnej miery aj odzneli.
Na základe uvedených skutočností súd náhradu nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu v 1. rade považoval za primeranú vo výške 2.000,- eur.

31. Vo vzťahu k žalobkyni v 2. rade bolo preukázané, že utrpela vyššie opísané zranenia pri dopravnej nehode s dobou liečenia 8 dní, ktoré nezanechali žiadne následky na jej zdraví, žiadne obmedzenia fyzické ani psychické. Zmena života žalobkyne v 2. rade, ktorá spočívala v presťahovaní sa (celej rodiny) z Hačavy do Košíc, znemožnenie celej rodine spoločne športovať, tráviť dovolenky, trénovať psa (pre zdravotné obmedzenia žalobkyne v 1. rade), nie je podľa názoru súdu možné považovať za závažnú ujmu z hľadiska jej trvania a predovšetkým dôsledkov, aby to odôvodňovalo priznanie peňažnej satisfakcie. Preto súd žalobu žalobkyne v 2. rade zamietol.

32. Vo vzťahu k žalobcovi v 3. rade bolo preukázané, že utrpel vyššie opísané zranenia pri dopravnej nehode s dobou liečenia 2 mesiace. Z lekárskej správy pedopsychiatra zo dňa 16.6.2020 mal súd preukázané, že následky dopravnej nehody zo dňa 26.6.2018 v psychike maloletého žalobcu v 3. rade pretrvávali minimálne do 16.6.2020, kedy v dôsledku postraumatickej stresovej poruchy mal dlhodobo narušenú kvalitu života, nevedel sa zaradiť do rovesníckych a sociálnych vzťahov, mal problémy so školským výkonom. Podľa tvrdenia žalobcu v 4. rade – otca žalobcu v 3. rade, následky dopravnej nehody odzneli úplne do 3 rokov od dopravnej nehody a žalobca v 3. rade v súčasnosti vedie plnohodnotný život, vrátane štúdia aj športovania.
Konaním žalovaného v 1. rade došlo k zásahu do psychickej integrity žalobcu v 3. rade po dobu minimálne dvoch rokov, čo odôvodňuje priznanie peňažnej satisfakcie. Pri určení rozsahu náhrady súd, okrem hľadísk uvedených v bode 30 tohto rozsudku zohľadnil aj to, že ide o maloletú fyzickú osobu, u ktorej však následky nehody postupne úplne pominuli. Náhradu nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 3. rade súd považoval za neprimeranú vo výške 1.000,- eur.

33. Žalobca v 4. rade nebol účastníkom predmetnej dopravnej nehody. Zmena života členov jeho rodiny v dôsledku dopravnej nehody, a to sťahovanie z Hačavy do Košíc, znemožnenie spoločného športovania, trávenia dovolenky a trénovania psa celej rodine (pre zdravotné obmedzenia žalobkyne v 1. rade) nie je podľa názoru súdu možné považovať za závažnú ujmu z hľadiska jej trvania a predovšetkým dôsledkov, aby to odôvodňovalo priznanie peňažnej satisfakcie. Preto súd žalobu žalobcu v 4. rade ako nedôvodnú zamietol.

34. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi, pričom ale plnenie môžu dostať len raz, žalovaní v 1. a 2. rade majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi solidarita a jedným rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na splnenie celého dlhu, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Preto

súd žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť dlžnú sumu tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

35. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalobcovia v 1. a 3. rade, ktorí boli v konaní úspešní majú voči žalovaným v 1. a 2. rade, majú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z priznanej sumy s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobcovia v 1. a 3. rade boli voči žalovaným v 1. a 2. rade plne procesne úspešní v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko úspech mali, čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia vyplývajúca z tohto ich nároku závisela výlučne od úvahy súdu.
Vo vzťahu medzi žalobcami v 2. a 4. rade boli úspešní žalovaní v 1. a 2. rade, preto im súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

36. Podľa ust. § 2 ods. 2 a 3 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však žalovaný alebo odporca nemá v konaní o rozvod manželstva, o určenie neplatnosti alebo o určenie neexistencie manželstva, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi, a v konaní pred správnym súdom. Ak vznikne viacerým poplatníkom podľa odseku 1 povinnosť zaplatiť poplatok spoločne, platia ho spoločne a nerozdielne.
37. Žalobcovia boli v tomto konaní oslobodení od súdneho poplatku podľa ust. § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 71/1992 Zb., preto podľa cit. ust. § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. súd uložil neúspešným žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 156,- eur (podľa pol. 7b písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov t.j. 66,- eur + 3 % z priznanej výšky nemajetkovej ujmy) do 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v troch písomných vyhotoveniach. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody § 365 C.s.p.) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.